

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 09

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se mezitím přestala užívat?

- a) až po uši
- b) až po krk
- c) o hlavu vyšší
- d) až po kolena
- e) na dlouhé lokte

02. Je-li text napsán pouze malými písmeny, je psán

- a) verzálkami.
- b) antikvou.
- c) kurzívou.
- d) minuskulemi.
- e) kapitálkami.

03. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Označují se jako falešní přátelé. Najděte význam polského slova *chudy*.

- a) chůdy
- b) chromý
- c) zchudlý
- d) chudák
- e) hubený

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) pez
- b) Fisch
- c) fashion
- d) pesce
- e) piscis

05. Slovo *sazba* má více významů. Ve které z následujících vět je slovo *sazba* užito NEVHODNĚ?

- a) Soud mu udělil nejnižší trestní sazbu.
- b) Krátce poté byl podezřelý propuštěn ze sazby.
- c) Ruční sazbu dnes ovládá málokdo.
- d) Zajímala nás zejména výše úrokové sazby.
- e) Lití a rozmetání sazby už probíhalo automaticky.

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Nebylo snadné vypátrat, jestli se generálův syn z války skutečně vrátil do vlasti.
- b) Dělal si starosti o syna proslulého generála, s nímž sloužil ve válce.
- c) Odůvodnění, které mu sdělila Pierova matka, nepůsobilo důvěryhodně.
- d) Generál dal jasně najevo, že o současném stavu svého syna nechce mluvit.
- e) Po návratu domů se nehlásil a nereagoval ani na dopisy, kterých mu jeho přátelé poslali spoustu.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) nevzhledný škarohlíd
- b) švarný jinoch
- c) vetchý stařík
- d) pronikavý pohled
- e) vypasený cvalík

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) nedouk – snivec
- b) snílek – fantasta
- c) fantasta – potřeštěnec
- d) potřeštěnec – snílek
- e) fantasta – nedouk

09. V následujícím souvětí je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Chyběl nám ještě šroubovací nástavec pro háčky.

O jakého tvora se jedná?

- a) o hada
- b) o ptáka
- c) o hmyz
- d) o rybu
- e) o savce

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Jsmo si jisti, že se na ... asistentku můžete spolehnout.

- a) svou
- b) naši
- c) jejich
- d) svoji
- e) vaší

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Můžete mi poslat fakturu zítra, až bude finální?
- b) Když nemáš rád fazole, tak je raději nejez, aby ti nebylo zle.
- c) Ani se na to nemusím koukat a vím, že to bude katastrofa.
- d) Po zazvonění budíku, už jsem na to nemyslel.
- e) Prosim tě, podívej se na ta data už dneska.

12. Co znamená výraz *reflexe*?

- a) zvrácení nynějšího stavu
- b) obnovení smlouvy
- c) zušlechtění půdy
- d) zastavení útoku
- e) úvaha, zvážení souvislostí

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *konzervativní*.

- a) pokrokový
- b) tradiční
- c) mírný
- d) přísný
- e) svolný

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Rodiče jí radili: „Neříkej hop, dokud nepřeskočíš!“*

- a) Pracuj dnes a neodkládej úkoly!
- b) Nezáviď ostatním jejich úspěch!
- c) Neprozrazuj, co nemáš!
- d) Neslibuj, co nesplníš!
- e) Neraduj se předčasně!

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které mělo 25 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 25 % navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 25 000
- b) 22 500
- c) 24 000
- d) 23 500
- e) 26 500

16. Příjímácích zkoušek se zúčastnilo 1807 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli lepší výsledek než uchazeč Kvído, je 5krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek horší než Kvído. Kolikátý Kvído skončil, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Kvído?

- a) 302.
- b) 1505.
- c) 1446.
- d) 1506.
- e) 1445.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 1, -2, 3, -4, -5, 6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 1
- b) 2
- c) 4
- d) 5
- e) 6

18. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 18 \times 50) / (20 \times 42 \times 45)$$

- a) 2 / 3
- b) 2 / 5
- c) 5 / 3
- d) 2 / 7
- e) 7 / 2

19. Kolik čísel od 1 do 100 obsahuje alespoň jednu z číslic 1 a 9?

- a) 19
- b) 20
- c) 28
- d) 36
- e) 37

20. Když k číslu X přičtu 1 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 27, dostanu převrácenou hodnotu čísla 3. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

21. Šest soutěžících, Adam, Beáta, Cyril, Daniela, Eva, Filip, se zúčastnilo zápasu v hodu koulí. Každý soutěžil sám za sebe, pro umístění je určující počet dosažených bodů (vyšší počet = lepší umístění). Žádní dva soutěžící nedosáhli shodného počtu bodů. Na prvních třech místech ani na posledních třech místech se neumístily samé ženy (Beáta, Daniela, Eva) a na prvních třech ani na posledních třech místech se neumístili samí muži (Adam, Cyril, Filip). Cyril i Filip každý dosáhl méně bodů než kterákoli z žen. Dle tohoto zadání NEPŘIPADÁ v úvahu možnost, že

- a) muži v součtu získali více bodů než ženy.
- b) Adam skončil na lepším místě než Cyril i než Filip.
- c) Cyril a Filip v souhrnu získali více bodů než první z žen.
- d) Cyril, nebo Filip skončil na čtvrtém místě.
- e) kterákoli žena má víc bodů než Filip.

22. „Žádná trojnožka není stromek. Některé stroje jsou trojnožky.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některé stromky nejsou stroje.
- b) Žádný stroj není stromek.
- c) Některé stroje nejsou stromky.
- d) Každý stroj je stromek.
- e) Některé stromky jsou stroje.

23. „Všichni chřestýši jsou hadi. Někteří zmijovití jsou chřestýši.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Někteří hadi nejsou zmijovití.
- b) Každý zmijovitý je had.
- c) Někteří zmijovití jsou hadi.
- d) Někteří zmijovití nejsou hadi.
- e) Žádný zmijovitý není had.

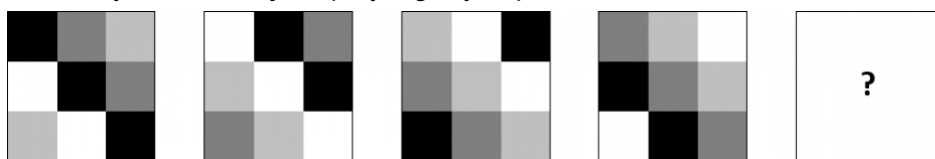
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

2↑ 2→ 4↓ 3→ 3↓ 2→ 2↓ 4← 4↑ 5←

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 3↑ 2←
- b) 2↓ 3→
- c) 3↑ 2→
- d) 3↓ 2←
- e) 2↑ 2→

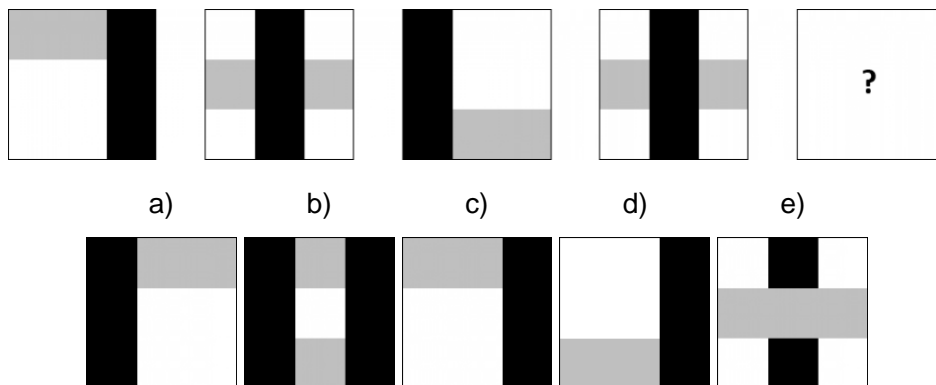
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

Kritické myšlení

27. „Výsledky výzkumu u 500 odsouzených za domácí násilí ukázaly, že 75 % dotázaných má alespoň jednoho rodiče, který byl v minulosti také odsouzen za násilnou trestnou činnost.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Více než 400 osob se během dospívání stalo svědkem trestné činnosti.
- Celkem 75 % osob dopouštějících se domácího násilí je pravomocně odsouzeno.
- Většina osob odsouzených za domácí násilí pochází z rodiny s jedním rodičem.
- Mezi odsouzenými za domácí násilí jsou i tací, jejichž rodiče za násilnou trestnou činnost odsouzeni nebyli.
- Riziko, že se rodiče dopustí domácího násilí, je vyšší, pokud spáchali jinou násilnou trestnou činnost.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Absolventi seznamovacího kurzu budou adaptovanější na vysokoškolské prostředí než ostatní studenti.
- Požítí marihuany vede ke zvýšení reakčního času.
- Cestování časem vystavuje lidstvo riziku vzniku časových paradoxů.
- Bohatí lidé disponují více finančními prostředky než lidé chudí.
- Sestry jsou na své sourozence hodnější než bratři.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Nesud' knihu podle obalu.*

- Důvěřuj, ale prověřuj.
- Nekupuj zajíce v pytli.
- Není všechno zlato, co se třpytí.
- Každý ať zamete nejprve před svým prahem.
- Blázen každého za blázna soudí.

30. Jak může jednotlivec nejlépe pomoci v boji proti šíření *fake news*?

- Ověřovat pravdivost informací, které sdílí.
- Sdílet všechny informace bez ohledu na pravdivost, protože teprve větší počet čtenářů odhalí pravdivost.
- Ignorovat podezřelé informace, neboť to nemá vliv na jeho život.
- Sdílet všechny informace, které se mu zdají důvěryhodné.
- Vytvářet a šířit vlastní zprávy a informace, které nejsou fake.

Společné zadání otázek 31 a 32

Ze sci-fi příběhu s detektivní zápletkou

Na výzkumné základně na Marsu došlo k vraždě, k níž brzy přibyla další. Detektiv měl ale těžkou úlohu, neboť na základně pobývaly pouze klony zesnulého geniálního, a poněkud svérázného profesora. Během vyšetřování si dělal detektiv poznámky o zajímavých skutečnostech, které nakonec vedly k objasnění motivu obou vražd a pomohly zabránit dalším. Poznámky se mu ale pomíchaly. Přečtěte si je.

- A) Nejdůležitější byly dopisy sestře.
- B) To u nich vedlo až k vražedné revnivosti.
- C) Chtěl, aby tak byla zachována jedinečnost jeho osobnosti.
- D) Svěřuje se jí v nich, proč se nechal klonovat.
- E) Průlomovým momentem v řešení případu byl nález profesorovy korespondence.
- F) Všechny jeho klony však touhu po jedinečnosti pociťovaly též.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) E – A – D – C – F – B
- b) A – D – C – B – F – E
- c) E – C – A – D – F – B
- d) A – C – B – F – E – D
- e) F – B – C – A – D – E

32. Které z následujících tvrzení NENÍ v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Na výzkumné základně na Marsu došlo k vraždám mezi klony geniálního profesora.
- b) Detektivovi pomohly k objasnění motivu profesorovy dopisy sestře.
- c) Profesorovy klony na sebe navzájem žárlily.
- d) Profesor se nechal klonovat dobrovolně.
- e) Klony se svým charakterem zásadně lišily od profesora.

Společné zadání otázek 33 a 34

V elektronovém obalu jádra atomu obíhají elektrony, a to ve vzdálenosti, která je určena jejich energií. Čím má elektron větší energii, tím vyšší energetickou hladinu zaujme. Vyšší hladiny jsou více vzdálené od jádra. Má-li elektron přejít ze stávající hladiny na hladinu vyšší, musí získat přesné množství energie k tomu určené. Nachází-li se na vyšší hladině a vyzáří přesně stanovené množství energie, přejde na nižší hladinu. Obvykle se elektron nachází na nejnižší, základní hladině. Když se elektron nachází na vyšší hladině, než je hladina základní, v tzv. excitovaném stavu, neudrží se tam dlouho a musí se vrátit zpět na nejnižší hladinu. Tento přechod může elektron učinit dvěma způsoby:

1) jako *přímý přechod*, kdy elektron přechází z vyšší na nižší energetickou hladinu bez účasti další částice;

2) jako *nepřímý přechod* z vyšší do nižší energetické hladiny, který se děje s pomocí tzv. fotonu.

Díky fotonu tak při nepřímém přechodu dochází k emisi světla. Ta může probíhat jako *spontánní*, tj. samovolná, vzniknuvší bez vnějšího podnětu, nebo jako *stimulovaná* emise, která vzniká jen v určitý okamžik a je podmíněna působením dalších vlivů, tedy srážkou s dalším fotonem. Tyto obecné principy platí pro každý chemický prvek. Každý chemický prvek má vlastní strukturu energetických hladin. Pro daný prvek bude mít emitované světlo svou vlastní charakteristickou vlnovou délku.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Hladinová struktura fotonů v jádře
- b) Srážky fotonů v hmotě
- c) Přechody elektronů v elektronovém obalu jádra atomu
- d) Úrovně hladiny záření v jádru atomu
- e) Druhy excitace elektronů při vyzařování světla

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Přímý přechod elektronu mezi energetickými hladinami nevyžaduje účast fotonu.
- b) Různé chemické prvky mají různé struktury energetických hladin elektronového obalu.
- c) Elektrony mohou přecházet mezi energetickými hladinami, a to z nižší hladiny do vyšší i naopak.
- d) Elektron se v elektronovém obalu jádra obvykle nachází na nejvyšší možné energetické hladině.
- e) Excitovaný stav elektronu v elektronovém obalu je obvykle dočasný.

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

17. září. Noc. Píši tyto poznámky a zanechávám je zde, aby se rozhodně nikdo nedostal mým přičiněním do neštěstí. Je to přesný zápis toho, co se událo dnešní noci. Cítím, že umírám slabostí, a nemám už téměř sílu psát, ale musím to udělat, i kdyby mi psaní přivodilo smrt. Šla jsem si lehnout jako obvykle a ještě jsem dohlédla, aby květy byly na místech určených dr. Van Helsingem. Brzy jsem usnula.

- a) 1984
- b) Dracula
- c) Utrpení mladého Werthera
- d) Obraz Doriana Graye
- e) Proces

36. Které z těchto literárních děl je vyprávěno ústy postavy jménem Humbert Humbert?
- Cirkus Humberto
 - Hlava XXII
 - Sophiina volba
 - Lolita
 - Farma zvířat
37. Do repertoáru Divadla Járy Cimrmana NEPATŘÍ hra
- Dobytí severního pólu.
 - Záskok.
 - Švestka.
 - Průtrž.
 - Blaník.
38. Kdo je autorem básnické sbírky *Jaro, sbohem?*
- Michal Viewegh
 - Karel Poláček
 - Jaroslav Hašek
 - Milan Kundera
 - Jaroslav Seifert
39. Který z uvedených filmů natočil Miloš Forman?
- Tenká červená linie
 - Lid versus Larry Flynt
 - Butch Cassidy a Sundance Kid
 - Zelená míle
 - Báječní muži s klikou
40. Malíři Pierre-Auguste Renoir a Claude Monet jsou významnými zástupci
- realismu.
 - expresionismu.
 - impresionismu.
 - symbolismu.
 - kubismu.
41. Antonín Procházka a Bohumil Kubišta patří mezi nejvýznamnější české představitele
- klasicismu.
 - abstrakce.
 - secese.
 - socialistického realismu.
 - kubismu.
42. Které z následujících přikázání NEPATŘÍ do tzv. *Desatera?*
- Nepromluvíš křivého svědectví.
 - Nepožádáš manželky bližního svého.
 - Nepáchej hříchů smrtelných.
 - Nepožádáš statku bližního svého.
 - Pomni, abys den sváteční světil.
43. Co označuje výraz *samizdat?*
- komunistický svaz mládeže
 - oslavnou sbírku básní
 - vlastní náklad knih a časopisů
 - ruský provládní tisk
 - protiokupační letákovou kampaň

44. Ve které sportovní disciplíně se proslavil Jiří Raška?

- a) skok o tyči
- b) kolová
- c) cyklistika
- d) lední hokej
- e) skoky na lyžích

45. Jak se nazývá oficiální měna Indie?

- a) kwanda
- b) rupie
- c) lira
- d) hřivna
- e) dinár

46. Která z uvedených bájných staveb symbolizovala pýchu lidí a rozhněvala Boha natolik, že se rozhodl je zmást tím, že doposud jeden používaný společný jazyk rozdělil na mnoho jazyků?

- a) rhódský kolos
- b) hrad Avalon
- c) slonovinová věž
- d) babylonská věž
- e) maják na ostrově Faros

47. V létě 1992 V. Havel odstoupil z prezidentského úřadu kvůli

- a) řadě afér tehdejší vlády.
- b) neúspěchům v zahraniční politice.
- c) blížícímu se rozpadu federace.
- d) porušení ústavních pořádků.
- e) zdravotním problémům.

48. Slavnostního otevření Univerzity Palackého se v únoru 1947 zúčastnil i úřadující prezident

- a) T. G. Masaryk.
- b) Gustáv Husák.
- c) Klement Gottwald.
- d) Edvard Beneš.
- e) Antonín Zápotocký.

49. Kdo v ČR jmenuje ministry vlády?

- a) vláda ČR
- b) prezident ČR
- c) předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
- d) předseda Senátu Parlamentu ČR
- e) premiér

50. Jak se jmenoval představitel hnutí za nezávislost Indie?

- a) Naréndra Módí
- b) Rudyard Kipling
- c) Mahátmá Gándhí
- d) Čandragupta Maurja
- e) Mata Hari